01/06/2020

Άγιος Ιουστίνος: Ένας φλογερός απολογητής του χριστιανισμού

/ Γνώμες

Γράφει ο Αριστείδης Γ. Θεοδωρόπουλος
Εκπαιδευτικός

Ανάμεσα στους θαρραλέους υπερασπιστές και ένθερμους αγωνιστές της χριστιανικής πίστεως κατά τον Β΄ μ.Χ. αιώνα συγκαταλέγεται και ο τιμώμενος την

1η Ιουνίου Άγιος ένδοξος μάρτυς Ιουστίνος ο φιλόσοφος, ο οποίος αναδείχθηκε σθεναρός υπερασπιστής των διωκομένων χριστιανών, ελέγχοντας τη βάρβαρη αυθαιρεσία των Ρωμαίων αυτοκρατόρων και αφήνοντας ως πολύτιμη πνευματική παρακαταθήκη ένα σημαντικότατο συγγραφικό έργο. Ο χαρακτηριζόμενος από τους αρχαίους εκκλησιαστικούς συγγραφείς ως «θαυμασιώτατος» Άγιος Ιουστίνος ο φιλόσοφος γεννήθηκε περί το 100-110 μ.Χ. στην πόλη Φλαβία Νεάπολη της Παλαιστίνης, η οποία κτίσθηκε στα ερείπια της αρχαίας βιβλικής πόλεως Συχέμ της Σαμάρειας, εκεί όπου ο Χριστός υποσχέθηκε να δώσει στη Σαμαρείτιδα το ζωντανό ύδωρ της διδασκαλίας Του. Οι γονείς του ήταν ειδωλολάτρες, αλλά και εύποροι, γεγονός που συνέβαλε στο να αποκτήσει αξιόλογη μόρφωση, κατέχοντας τόσο την ελληνική όσο και τη ρωμαϊκή γλώσσα. Το ενδιαφέρον του για τη φιλοσοφία και η αναζήτηση λύσεων για τα μεταφυσικά φαινόμενα του δημιούργησαν έναν ισχυρότατο πόθο για μία βαθύτερη και ουσιαστικότερη γνώση. Γι’ αυτό και πήγε στην Καισάρεια αναζητώντας σοφούς και επιφανείς διδασκάλους, οι οποίοι θα τον βοηθούσαν να ανακαλύψει όλη την αλήθεια. Αρχικά μαθήτευσε σ’ έναν στωικό φιλόσοφο, αλλά δεν έμεινε ευχαριστημένος από τη διδασκαλία του, αφού ταύτιζε τη δημιουργία του κόσμου με τον Δημιουργό και δεν ενδιαφερόταν να εντρυφήσει στην ύπαρξη του ενός και αληθινού Θεού. Στη συνέχεια ο Ιουστίνος κατέφυγε σ’ έναν περιπατητικό φιλόσοφο, οπαδό δηλαδή της αριστοτελικής φιλοσοφίας, τον οποίο όμως εγκατέλειψε, διότι αποδείχθηκε φιλοχρήματος, αφού μετά από τα πρώτα μαθήματα του ζήτησε να πληρώσει ένα μεγάλο χρηματικό ποσό. Κατόπιν ο φλεγόμενος για την αλήθεια Ιουστίνος εναπόθεσε τις ελπίδες του σ’ έναν επιφανή πυθαγόρειο φιλόσοφο, ο οποίος τον απογοήτευσε και αποχώρησε και από αυτόν, αφού θεωρούσε ως προϋπόθεση για τη φιλοσοφία τη γνώση των επιστημών της Μουσικής, της Αστρονομίας και της Γεωμετρίας, τις οποίες όμως δεν γνώριζε. Την αναζήτηση της αλήθειας ο εξαιρετικά φιλομαθής και πνευματικά ανήσυχος Ιουστίνος προσπάθησε να βρει κοντά σ’ έναν πλατωνικό φιλόσοφο, ο οποίος βρισκόταν την εποχή εκείνη στην πόλη, όπου σπούδαζε. Από τον περίφημο αυτό φιλόσοφο ο Ιουστίνος έμεινε αρκετά ικανοποιημένος, αφού η πλατωνική φιλοσοφία δίδασκε ότι ο τελικός στόχος και προορισμός του ανθρώπου είναι η ομοίωσή του με τον Θεό. Έτσι στην πλατωνική φιλοσοφία βρήκε ιδιαίτερο ενδιαφέρον και επιδόθηκε με ξεχωριστό ζήλο, αποτελώντας τη σπουδαιότερη ενασχόλησή του. Η αγάπη του για τη φιλοσοφία σύμφωνα με την πλατωνική διδασκαλία επιβεβαιώνεται και από την καταγεγραμμένη άποψή του γι’ αυτή. Έτσι για τον Άγιο Ιουστίνο η φιλοσοφία αποτελεί ένα σπουδαιότατο απόκτημα για τον Θεό, αφού οδηγεί και προετοιμάζει προς Εκείνον, ενώ πραγματικά όσιοι είναι μόνο εκείνοι που ο νους τους είναι στραμμένος σ’ αυτή την προσπάθεια. Όμως η διαρκής αναζήτηση του Ιουστίνου για την αλήθεια μαζί και με το ανικανοποίητο της ψυχής του, η οποία διψούσε για βαθύτερη πνευματική γνώση, τον οδήγησε στο

να εγκαταλείψει την Καισάρεια και να αποσυρθεί σε έρημο τόπο για να επιδοθεί με περισσότερη ησυχία στη φιλοσοφία, αποφεύγοντας τη συναναστροφή με τους ανθρώπους.

Κάποια ημέρα που ο Ιουστίνος περπατούσε μόνος του σε μία ακρογιαλιά, συνάντησε έναν σεβάσμιο και πράο γέροντα και άρχισαν να συνομιλούν. Μέσα από τη συνομιλία ο γέροντας βρήκε την ευκαιρία να μιλήσει στον Ιουστίνο για τον ένα και αληθινό Θεό, αλλά και για την αθανασία της ψυχής σύμφωνα με τη χριστιανική διδασκαλία. Η επιχειρηματολογία του γέροντα, ο οποίος χρησιμοποίησε τη μαιευτική σωκρατική μέθοδο, ανασκεύασε τις φιλοσοφικές θεωρίες του Ιουστίνου και την αναζήτηση της αλήθειας μέσα από τη φιλοσοφική γνώση, αφού ο άνθρωπος δεν μπορεί μέσα από τη φιλοσοφική έρευνα να ανακαλύψει την αλήθεια για τον Θεό, η δε πλατωνική διδασκαλία δεν μπορεί να ερμηνεύσει την αθανασία της ψυχής και τη «μετά θάνατον» ζωή. Του επεσήμανε επίσης ότι ο ανθρώπινος νους έχει τη δυνατότητα να δει τον Θεό μόνο διά της χάριτος του Αγίου Πνεύματος και αφού προηγουμένως έχει καθαρθεί μέσα από την άσκηση της αρετής. Η συνομιλία αυτή του πλατωνικού φιλοσόφου Ιουστίνου με τον ενάρετο και σεβάσμιο χριστιανό γέροντα συνεπήρε την ψυχή του σε τέτοιο βαθμό, ώστε μεταστράφηκε στον χριστιανισμό και αισθάνθηκε ότι η μόνη αληθινή φιλοσοφία είναι η χριστιανική πίστη, όπως αυτή διδάσκεται σύμφωνα με τις εντολές του Θεού. Είναι ενδεικτικό ότι δύο σημεία στη ζωή των χριστιανών τον είχαν ιδιαίτερα εντυπωσιάσει,αλλά ταυτόχρονα και προβληματίσει. Το ένα ήταν ο ανεπίληπτος βίος και η ηθική των χριστιανών και το άλλο ήταν το θάρρος, με το οποίο

αντιμετώπιζαν τον θάνατο. Μάλιστα ο Ιουστίνος ρώτησε τον γέροντα, ακούγοντας προσεκτικά, αλλά και με θαυμασμό τους λόγους του, ποιοι είναι οι διδάσκαλοι που κατέχουν αυτή την αλήθεια, την οποία αγνοούσαν οι παλαιοί φιλόσοφοι. Και τότε ο γέροντας του απάντησε ότι πρόκειται για άνδρες που είναι παλαιότεροι των φιλοσόφων, αλλά ταυτόχρονα είναι και μακάριοι, δίκαιοι και θεοφιλείς, με τη χάρη δε του Αγίου Πνεύματος προέλεγαν για το μέλλον αυτά που τώρα έχουν εκπληρωθεί και γι’ αυτό ονομάζονται Προφήτες. Οι άνθρωποι αυτοί με τον φωτισμό του Θεού διακήρυξαν την αλήθεια, η οποία διασώθηκε και μέσα από τα συγγράμματά τους. Γι’ αυτό και ο γέροντας απευθυνόμενος στον Ιουστίνο, του είπε να παρακαλέσει να του ανοιχθούν οι πύλες του φωτός, διότι κανείς δεν μπορεί να κατανοήσει τον Θεό, εάν ο Θεός και ο Υιός Του,ο Χριστός, δεν του δώσουν να καταλάβει. Με τη μεταστροφή του στον χριστιανισμό ο Ιουστίνος βρήκε στον αληθινό Θεό την απόλυτη αλήθεια, φωτίσθηκε το πνεύμα του και γαλήνεψε η ψυχή του, η οποία μάταια αναζητούσε το φως και το νόημα της ζωής στην πλατωνική φιλοσοφία. Αξιοσημείωτη είναι η δήλωσή του ότι από τότε που γνώρισε τη χριστιανική αλήθεια, άναψε η θεϊκή φωτιά μέσα του και κυριεύθηκε από θαυμασμό για τους άνδρες που είναι φίλοι και κήρυκες του Χριστού, επεσήμανε δε ότι επιτέλους βρήκε την αληθινή φιλοσοφία και έγινε πραγματικός φιλόσοφος. Έτσι σε ηλικία τριάντα ετών έλαβε το Άγιο Βάπτισμα και αφού μελέτησε την Αγία Γραφή, αναχώρησε για τη Μικρά Ασία για να διδάξει εκεί τη χριστιανική πίστη, διατηρώντας όμως παράλληλα τόσο τον φιλοσοφικό τρίβωνα όσο και τη γενειάδα.

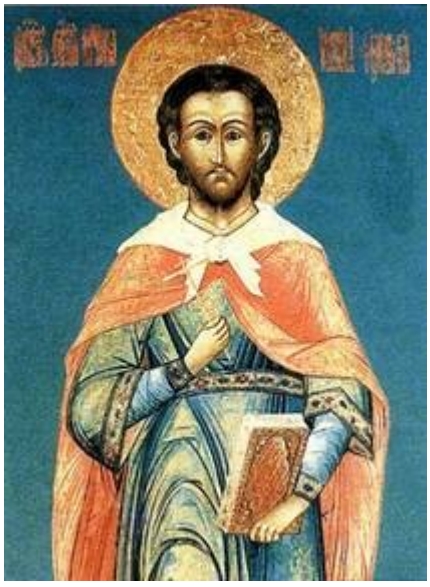

Ο καταλαμπόμενος από τη χριστιανική πίστη Ιουστίνος αναδείχθηκε ένθερμος ιεραπόστολος και επιδόθηκε στο έργο του εκχριστιανισμού όσο το δυνατόν περισσότερων ειδωλολατρών. Μάλιστα γνώρισε και έναν ονομαστό ραββίνο, ονόματι Τρύφωνα, με τον οποίο συζήτησε επί δύο ημέρες. Κατά τη συνομιλία τους ο Ιουστίνος προσπάθησε να του αποδείξει με τη βοήθεια παραθεμάτων από την

Αγία Γραφή ότι η Παλαιά Διαθήκη ήταν μία προπαρασκευή και μία προτύπωση για τον ερχομό του Ιησού Χριστού, του Υιού του Θεού, γεγονός που προαναγγέλθηκε από τους Προφήτες. Αναφέρθηκε επίσης στους εθνικούς, οι οποίοι αποτελούν τον αληθινό πνευματικό λαό του Ισραήλ και καλούνται να γίνουν «θεοί» με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Ο Ιουστίνος συνέχισε την ιεραποστολική του περιοδεία στη Ρώμη, όπου διέμεινε επί μακρόν δύο φορές και επιδόθηκε με ξεχωριστό ζήλο στη διάδοση της χριστιανικής πίστεως. Στα πλαίσια αυτής της προσπάθειας ίδρυσε περιώνυμη χριστιανική φιλοσοφική σχολή που στεγάσθηκε στον λουτρώνα του Μαρτίνου. Εκεί φορώντας τον φιλοσοφικό τρίβωνα των Πλατωνικών, δίδασκε τη χριστιανική πίστη ως «τήν μόνην ἀσφαλῆ καί σύμφορον φιλοσοφίαν» σ' αυτούς που προσέτρεχαν για να τον ακούσουν. Ένθερμος ήταν και ο αγώνας του εναντίον των αιρετικών, οι οποίοι υποκρινόμενοι ότι ήταν χριστιανοί, δίδασκαν τις αιρετικές διδασκαλίες τους.

Όταν όμως το 160 μ.Χ. ανήλθε στην εξουσία ο αυτοκράτορας Μάρκος Αυρήλιος, ενισχύθηκε η εχθρική στάση του κράτους έναντι των χριστιανών, αφού οι ειδωλολάτρες φιλόσοφοι επηρέασαν αρνητικά τον νέο αυτοκράτορα, βλέποντας ότι ο χριστιανισμός αποκτά ολοένα και περισσότερους οπαδούς. Το γεγονός αυτό προβλημάτισε τον Άγιο Ιουστίνο, ο οποίος άρχισε να φοβάται ότι θα καταδοθεί στις πολιτικές αρχές από τον φιλόδοξο και δόλιο κυνικό φιλόσοφο Κρήσκεντα, ο οποίος είχε πανικοβληθεί από την αύξηση του αριθμού των χριστιανών και φοβόταν ότι θα χάσει ακόμη και τους οπαδούς του. Παράλληλα ο μαρτυρικός θάνατος του χριστιανού Πτολεμαίου, αλλά και δύο εθνικών που είχαν ασπασθεί τη χριστιανική πίστη, ενίσχυσαν τους φόβους του Ιουστίνου ότι διατρέχει και ο ίδιος τον κίνδυνο. Γι' αυτό και αποφάσισε να εγκαταλείψει τη Ρώμη, παρακολουθώντας όμως την εξέλιξη του διωγμού, αλλά και προετοιμάζοντας τη δεύτερη απολογία του υπέρ των διωκομένων χριστιανών. Μετά τον θάνατο του αυτοκράτορα Αντωνίνου επέστρεψε στη Ρώμη, αλλά κατά τη διάρκεια της δεύτερης διαμονής του στην πόλη συνελήφθηκε το 165 μ.Χ. με διαταγή του επάρχου Ρουστικού, πρώην παιδαγωγού του χριστιανομάχου αυτοκράτορα Μάρκου Αυρηλίου, μαζί και με άλλους έξι χριστιανούς, τον Χαρίτωνα, τη Χαριτώ, τον Ευέλπιστο, τον Ιέρακα, τον Παίωνα και τον Λιβεριανό. Μετά τη σύλληψή τους ο Ρουστικός διέταξε να ομολογήσουν την πίστη τους στους «νενομισμένους» θεούς της Ρώμης και να υπακούσουν στους αυτοκράτορες και τις εντολές τους. Ο Άγιος Ιουστίνος ομολόγησε με παρρησία την πίστη και την προσήλωσή του στην αλήθεια του χριστιανικού δόγματος, αφού όπως υποστήριξε, μάταια αναζητούσε την πραγματική και απόλυτη αλήθεια στις ανθρώπινες φιλοσοφίες. Τόνισε επίσης ότι δεν διδάσκει μία δική του θεωρία, αλλά αυτό που είχαν προαναγγείλει οι Προφήτες και που είναι ο Θεός των χριστιανών, ο Οποίος είναι και ο Δημιουργός ολόκληρης της ορατής και αόρατης κτίσεως. Ο Ιουστίνος ενημέρωσε επίσης τον Ρουστικό ότι

η διδασκαλία της χριστιανικής πίστεως ελάμβανε χώρα στο σπίτι του, ενώ του επανέλαβε ότι είναι και θα παραμείνει χριστιανός. Αλλά και οι υπόλοιποι έξι μαθητές και συναθλητές του ομολόγησαν με παρρησία τη χριστιανική τους ιδιότητα. Ο Ρουστικός απευθύνθηκε κατόπιν στον Ιουστίνο και τον ρώτησε, εάν ελπίζει ότι με τα βασανιστήρια που θα υποβληθεί, θα ανέβει στον ουρανό. Τότε ο ένδοξος και θαρραλέος χριστιανός φιλόσοφος του απάντησε ότι θα λάβει την ανταμοιβή από τον Θεό, εφόσον τηρεί τις εντολές Του και θα σωθεί με τη δύναμη της προσευχής, αφού με το μαρτύριο θα βρει παρρησία ενώπιον του φοβερού Βήματος του Χριστού κατά τη φοβερά ημέρα της κρίσεως. Μετά από αυτή τη σθεναρή ομολογία πίστεως και βλέποντας την επιμονή του Ιουστίνου και των μαθητών του στη χριστιανική αλήθεια, διέταξε να μαστιγωθούν ανελέητα, ενώ στη συνέχεια δόθηκε η εντολή να αποκεφαλισθούν. Μ’ αυτόν τον τρόπο το έτος 165 μ.Χ. έλαβαν τον αμάραντο στέφανο της δικαιοσύνης του Θεού. Η μνήμη του Αγίου ενδόξου μάρτυρος Ιουστίνου του φιλοσόφου και απολογητού τιμάται και γεραίρεται από την Ορθόδοξη Εκκλησία μας την 1η Ιουνίου, ενώ στις 14 Απριλίου τιμάται η μνήμη του από τη Δυτική Εκκλησία. Επ’ ονόματι του φλογερού αυτού απολογητού του χριστιανισμού και ενδόξου μάρτυρος του Β΄μ.Χ. αιώνα είναι αφιερωμένο το παρεκκλήσιο στο βόρειο κλίτος του μεγαλοπρεπούς τρισυπόστατου Ιερού Ναού της Αγίας Φωτεινής της Σαμαρείτιδος στο Φρέαρ του Ιακώβ, το οποίο βρίσκεται στη Νεάπολη (σημερινή Ναμπλούς) της Παλαιστίνης, τη γενέτειρα του Αγίου Ιουστίνου.Ο ευλογημένος αυτός τόπος αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα προσκυνήματα των Αγίων Τόπων, αφού στον χώρο αυτό πραγματοποιήθηκε η συνάντηση και η συνομιλία της Σαμαρείτιδος με τον Ιησού Χριστό.

Ο Άγιος Ιουστίνος, ο και ιδρυτής της πρώτης θεολογικής σχολής, αναδείχθηκε από πρώην ειδωλολάτρης σε διαπρύσιο κήρυκα του Λόγου του Θεού και σε ένθερμο υπερασπιστή της χριστιανικής πίστεως και των διωκομένων χριστιανών. Αγωνίσθηκε σθεναρά για τον συγκερασμό Χριστιανισμού και Ελληνισμού και προσπάθησε να εκφράσει τις χριστιανικές αλήθειες με τη γλώσσα της εποχής του. Γι’ αυτό και η πνευματική προσφορά του υπήρξε ανεκτίμητη, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από το πολυτιμότατο συγγραφικό του έργο. Σημαντική πηγή έμπνευσης για το αξιολογότατο συγγραφικό του έργο αποτέλεσε η αρχαιότερη σωζόμενη απολογία υπέρ των διωκομένων χριστιανών, την οποία συνέγραψε ο διαπρεπής Αθηναίος φιλόσοφος και απολογητής του Β΄ μ.Χ. αιώνα, Άγιος Αριστείδης, ο εν Αθήναις δι’ αγχόνης μαρτυρικώς τελειωθείς και τιμώμενος υπό της Ορθοδόξου Εκκλησίας στις 13 Σεπτεμβρίου. Ο εκκλησιαστικός ιστορικός Ευσέβιος μνημονεύει οκτώ συγγράμματά του, από τα οποία όμως έχουν διασωθεί μόνο τρία. Πρόκειται για δύο απολογίες και για τον Διάλογο προς Τρύφωνα, ο οποίος ήταν ένας επιφανής Ιουδαίος νομοδιδάσκαλος. Η πρώτη απολογία, η οποία αποτελείται από 68 κεφάλαια και θεωρείται το σημαντικότερο απολογητικό

κείμενο της αρχαίας χριστιανικής Εκκλησίας, απευθύνεται στον αυτοκράτορα Αντωνίνο τον Ευσεβή (138-161). Αρχικά επαινεί τους αυτοκράτορες και τους συγκλητικούς ότι είναι «φιλόσοφοι και εραστές της παιδείας». Το γεγονός όμως αυτό τους υποχρεώνει να σέβονται την αλήθεια και να μην κατηγορούν τους χριστιανούς ότι είναι άθεοι, ανήθικοι και εχθροί του κράτους, δεδομένου ότι η ηθική τους είναι πολύ ανώτερη από αυτή των ειδωλολατρών, οι οποίοι επιδίδονται σε κάθε είδους ακολασίες και οι πράξεις τους προσβάλλουν ακόμη και τον κοινό ανθρώπινο νου. Μ’ αυτό τον τρόπο ο Άγιος Ιουστίνος υπερασπίσθηκε τον αληθινό Θεό των χριστιανών και τη χριστιανική πίστη που καθιστά ειρηνικούς και υπάκουους τους πολίτες της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Στα κεφάλαια 30-53 αναφέρεται στη θεότητα του Ιησού Χριστού με βάση τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης, οι οποίες επαληθεύτηκαν πλήρως στα κείμενα της Καινής Διαθήκης. Μάλιστα η πνευματική τους αξία είναι μεγαλύτερη από όλα τα φιλοσοφικά συστήματα, αφού ακόμα και ο επιφανής φιλόσοφος Πλάτωνας δανείσθηκε αλήθειες από τον Προφήτη Μωϋσή, ο οποίος είναι ο αρχαιότερος από όλους τους συγγραφείς. Μεγάλη πνευματική βαρύτητα έχουν τα κεφάλαια 61-67 της απολογίας, στα οποία περιγράφεται η αγνότητα της χριστιανικής λατρείας της εποχής του και επισημαίνεται η πνευματική αξία των ιερών Μυστηρίων του Βαπτίσματος και της Θείας Ευχαριστίας. Ιδιαίτερα τονίζεται η σημασία της ημέρας της Κυριακής ως «πρώτης ἡμέρας τῆς καινῆς ἐν Χριστῷ κτίσεως», ενώ κεντρική θέση στις λατρευτικές συνάξεις κατέχει η Θεία Ευχαριστία, η οποία δημιουργεί κοινωνία αγάπης και ενότητος μεταξύ των χριστιανών που προεκτείνεται κατόπιν στην αλληλοβοήθεια και την αρωγή όσων βρίσκονται σε ανάγκη. Το Άγιο Βάπτισμα χαρακτηρίζεται από τον Άγιο Ιουστίνο ως «τό ὑπέρ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν καί εἰς ἀναγέννησιν λουτρό», ενώ απαραίτητα θεωρούνται η κατήχηση, η προσευχή και η νηστεία, τα οποία πρέπει να προηγούνται του Βαπτίσματος. Στο τελευταίο κεφάλαιο της απολογίας ο Άγιος Ιουστίνος προειδοποιεί τους ειδωλολάτρες ότι δεν θα ξεφύγουν από την κρίση του Θεού, εάν επιμείνουν στην αδικία, υπενθυμίζοντάς τους το διάταγμα του αυτοκράτορα Αδριανού (117-138) υπέρ των χριστιανών. Η δεύτερη απολογία, η οποία αποτελείται από 15 κεφάλαια απευθύνεται στη Ρωμαϊκή σύγκλητο. Στο δεύτερο αυτό απολογητικό κείμενο ο Άγιος Ιουστίνος εκφράζει το παράπονο και τη θλίψη του για τις διώξεις των χριστιανών από τους εθνικούς και επισημαίνει ότι οι χριστιανοί διώκονται, διότι διδάσκουν την αλήθεια και είναι ενάρετοι στη ζωή τους και όχι επειδή πράττουν κάτι το κολάσιμο. Παράλληλα τονίζει ότι η φιλοσοφία έχει στοιχεία αλήθειας, αλλά αυτά προέρχονται από τον «σπερματικό λόγο», τον οποίο έδωσε ο Θεός στον κόσμο, ώστε κάθε άνθρωπος να σκέπτεται και να ενεργεί σωστά. Σύμφωνα με τη θεολογική αυτή θεωρία ο κάθε άνθρωπος είναι εικόνα του Θεού και γι’ αυτό Τον αναζητά και προσπαθεί να βρει την αλήθεια μέσα

από Αυτόν. Το τρίτο σωζόμενο σύγγραμμα του Αγίου Ιουστίνου αποτελεί έναν διάλογο, ο οποίος διεξήχθηκε μεταξύ του Αγίου και ενός Ιουδαίου νομοδιδασκάλου, ονόματι Τρύφωνα. Στον διάλογο αυτό ο μέχρι πρότινος ειδωλολάτρης πλατωνικός φιλόσοφος Ιουστίνος περιγράφει τη μεταστροφή του στον χριστιανισμό, τονίζει την υπεροχή της χριστιανικής πίστεως και προβάλλει τη σπουδαιότητα της Παλαιάς Διαθήκης, η οποία έχει προπαρασκευαστικό χαρακτήρα, αφού προετοίμασε την ανθρωπότητα για τον ερχομό του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, γεγονός που προαναγγέλθηκε και μέσα από τις προφητείες της Παλαιάς Διαθήκης. Παράλληλα τονίζει και την κλήση των εθνικών ειδωλολατρών προς τον χριστιανισμό που καλούνται να γίνουν πιστά τέκνα Θεού.

Στη σημερινή αλλοπρόσαλλη εποχή μας οι πνευματικά ανήσυχοι και ασυμβίβαστοι άνθρωποι αναζητούν συχνά απεγνωσμένα την αλήθεια και το φως, αλλά και το πραγματικό νόημα της ζωής και της υπάρξεώς τους μέσα από φιλοσοφικές περιπλανήσεις, αποκρυφιστικές θεωρίες και παγανιστικές τελετές. Όμως αντί να βρουν λύση στα προβλήματα της ζωής και να αναζητήσουν φωτεινούς οδοδείκτες στην πνευματική τους πορεία, πέφτουν σε αδιέξοδο, συχνά δε οδηγούνται στην πλάνη και την πνευματική ανισορροπία, αφού ξέχασαν και περιφρόνησαν την απόλυτη αλήθεια και το πραγματικό φως που δεν είναι άλλο από τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό, Εκείνον που με τόσο ζήλο και αγάπη εγκολπώθηκε ο Άγιος Ιουστίνος ο φιλόσοφος και μάρτυς, αλλά και οι υπόλοιποι θαρραλέοι απολογητές της πρώτης χριστιανικής Εκκλησίας.